

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

**Оперативна програма
„НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“
2014-2020**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

BG05M2OP001-2.015

„Ученически практики - 2“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Съдържание

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритетната ос:	3
3. Наименование на процедурата:	3
4. Измерения по кодове:.....	3
5. Териториален обхват:	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	3
7. Индикатори:.....	10
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:	13
9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ:.....	13
10. Процент на съфинансиране:	14
11. Допустими кандидати:	14
12. Допустими партньори:.....	17
13. Дейности, допустими за финансиране:	18
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	26
14.1. Условия за допустимост на разходите	26
14.2. Допустими разходи	28
14.3. Недопустими разходи:	33
15. Допустими целеви групи (крайни бенефициенти):	35
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	35
17. Хоризонтални политики:	39
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):.....	39
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:	39
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:	39
21. Ред за оценяване на проектното предложение:	40
22. Критерии и методика за оценка на проектното предложение:	41
23. Начин на подаване на проектното предложение:.....	41
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	43
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	44
26. Адрес за подаване на проектното предложение:.....	45
27. Допълнителна информация:.....	45
28. Приложения към Условията за кандидатстване:.....	46

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

1. Наименование на програмата:

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР)

2. Наименование на приоритетната ос:

Приоритетна ос 2. Образование и учене през целия живот

Инвестиционен приоритет 10iv. „Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и укрепване на системите за професионалното образование и обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работата системи за учене, включително двойни системи на учене и схеми за стаж“

Специфична цел 1 към ИП 10iv Повишаване на броя на учениците в професионалните училища и адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда

Специфична цел 2 към ИП 10iv Повишаване на дела на завършилите професионално или висше образование, които са започнали работа, свързана с областта на образованието им, в първата година след завършването им.

3. Наименование на процедурата:

„УЧЕНИЧЕСКИ ПРАКТИКИ - 2“

4. Измерения по кодове:

Код по област на интервенция: 118

Код по форма на финансиране: 01

Код по вид територия: 07

Код по териториални механизми за изпълнение: 07

Код по допълнителна тема на ЕСФ: 08

5. Териториален обхват:

Дейностите по настоящата процедура следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Модернизацията на професионалното образование и обучение (ПОО) в България е неотложна задача с оглед на негативните демографски промени и търсенето на пазара на труда на нови компетентности свързани с технологичното развитие и постигането на целта за подобряване на социалното сближаване в Европа. Модернизацията на ПОО следва приетия на ниво ЕС

Пакт за умения¹ и водещия принцип, че уменията трябва да водят до създаването на работни места. Днес около половината от младите учащи в ЕС се обучават в областта на ПОО на все по-високи равнища. В абсолютно изражение най-голям брой учащи се в ПОО са записани в програми на гимназиалния етап от средното образование. Организациите, предлагащи образование и обучение, трябва да предоставят съответните умения, които могат да помогнат младите хора да се справят с предизвикателствата на променящия се пазар на труда.

Повишаването на качеството на практическото обучение на учениците в професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка ще подобри привлекателността на ПОО, като е свързано с извършването на реформи в посока осигуряване на съвременни средства и методи за организация, координация, провеждане и валидиране на резултатите от практическо обучение, включително в реална работна среда. В България реформите в ПОО продължават, макар и с по-бавни темпове². В последните години се очертава тенденция на плавно увеличение на броя на паралелките за професионално образование за сметка на леко намаляване на броя на обучаеми от системата на ПОО, като данните от последните две учебни години илюстрират тенденциите в системата на професионалното образование. През учебната 2018/2019 година броят на учащите в системата на ПОО е 135 399 ученици, а през учебната 2019/2020 година е 134 459³ намаление с 940 ученици (0,69%), за сметка на увеличението на паралелките за професионално обучение, които от 6044 стават 6173 (увеличават се с 2,13%)⁴. Това от една страна се свързва с негативните демографски тенденции в страната и намаляващия прираст на населението, но от друга с възможностите за формиране на паралелки с по-малък брой ученици за обучение по защитените от държавата специалности от професии и такива с очакван недостиг на пазара на труда. Необходимо е полагане на усилия за повишаване интереса към ПОО с цел увеличаване на общия брой ученици, обучавани по професии с цел задоволяване на потребностите на пазара на труда.

Освен това съгласно доклад на Световна банка⁵ жените са по-малко склонни да се запишат в ПОО и техният дял е намалял през последните години. През 2018/19 г. 37,2% от учениците в ПОО са жени, в сравнение с 40,0% през 2014/15 г. CEDEFOP⁶ отбелязва, че има и различия между половете при избора на професия и специалност, като отбелязва, че „(мъжете) предпочитат обучения свързани с компютърни системи и програмиране на софтуер, следвани

¹ Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост - COM(2020) 274 final от 01.07.2020 г., стр. 13

² Доклад за България 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-country-report-bulgaria_en.pdf

³ НСИ, Образование и учене през целия живот, [Учащи в професионалните училища](#) данни от април 2020 г., без професионалните колежи.

⁴ НСИ, Образование и учене през целия живот, [Самостоятелни паралелки в професионалните училища](#), данни от април 2020 г., без професионалните колежи.

⁵ Vocational Education and Lifelong Learning in Bulgaria: Situation Analysis and Policy Direction Recommendations, (изготвен в рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за Преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и Подкрепа за изграждане на основан на доказателства подход по отношение на Националната стратегическа рамка в областта на образованието до 2030 г. с МОН и ИА ОПНОИР.)

⁶ Европейски център за развитие на професионалното обучение.

от транспорт, селско стопанство, икономика, строителство“ и че „(жените) се записват за професионална подготовка по-често в икономически и административни професии, като най-популярните са от сектора на услугите: туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, както и дизайн и облекло“. Различията между половете при избора на професии и специалности, както и намаляващият брой ученици в системата на ПОО изискват реализирането на мерки за повишаване привлекателността на професионалното обучение, с което да се окаже и положително влияние върху резултатите от заетостта и доходите в дългосрочен план.

Съгласно доклада на Световна банка, завършилите ПОО в България е значително по-малко вероятно да бъдат наети от своите връстници в ЕС и степента им на заетост се е увеличила по-бавно. През 2019 г. 77,1% от завършилите ПОО в ЕС са били заети 1-3 години след завършване. В България този дял е 68,8 процента. Освен това в целия ЕС равнището на заетост на завършилите ПОО се подобрява последователно и стабилно през последните години, докато в България се наблюдават големи колебания през годините. Наложителни са мерки за стимулиране на обучението към търсените на пазара на труда квалификации. Повишаването на качеството на ПОО минава през обвързване на обучението на обучаемите в институциите в системата на ПОО с формиране на умения, включително в реална работна среда.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), включително и последните изменения от 2020 г., учебните програми по учебните предмети или модули от специфичната професионална подготовка следва да се актуализират най-малко веднъж на всеки 5 години⁷, а работодателите и организациите на работодателите да са сред участниците в процеса на тяхното изготвяне⁸. Всяка година се обновява Списъкът на защитените от държавата специалности от професии и Списъкът със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда (съгласно ПМС №111 от 25.06.2018 г., посл. изм. ПМС №13/21.01.2021 г., за учебната 2021-2022⁹). С включването на защитените от държавата специалности от професии и специалностите от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда в държавния план-прием в държавните и общинските училища по чл. 38, ал. 1, т. 3 - 5 от ЗПУО се създава възможност за преодоляване на дефицита от подготвени кадри по търсени специалности от професии и такива с приоритетно значение за икономиката. В резултат на актуализирането на типовите учебни планове и учебните програми по професионална подготовка се осигуряват условия за организиране и провеждане на качествено професионално образование и обучение, което налага привличането на

⁷ Съгласно чл. 13д, ал. 5 от Закона за професионалното образование и обучение .

⁸ Доклад за България 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-country-report-bulgaria_en.pdf, Закон за предучилищното и училищно образование, Закон за професионалното образование и обучение

⁹ Постановление на № 111 на Министерски съвет от 25.06.2018 г. за приемане на Списък на защитените от държавата специалности от професии, на критериите за определянето им и на условията и реда за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда (посл. изм. ПМС № 13/ 21.01.2021 г. за учебната 2021-2022 г.).

квалифицирани учители с актуални знания и опит, които да преподават в системата на ПОО, както и тяхната непрекъсната квалификация. В днешния свят бизнесът и работната сила се развиват в условията на глобална конкуренция, нови организационни модели на работа, динамични технологични промени и дигитализация. Тази среда поставя нови изисквания към професионалното образование и обучение за формиране на знания и умения на настоящата и бъдещата работна сила, което налага придобиването на нови практически знания и умения в реална работна среда.

Допълнителните ученически практики ще допринесат за удовлетворяване на нуждата от повишаване на конкурентоспособността, за създаване на по-гъвкав пазар на труда, за насърчаване на професионалната и териториалната мобилност, за стимулиране на предприемаческия дух, за лесната и безболезнена адаптация към структурните промени в икономиката, за осигуряване на възможности за развитие в нови сфери на дейност, както и за повишаване на мотивацията за постоянно усъвършенстване на личните знания и умения. За подобряване на съответствието с тенденциите на пазара на труда е необходимо да се предприемат адекватни мерки в сферата на средното професионално образование, което все още не може да осигури напълно необходимите умения за успешна реализация на пазара на труда. Укрепването на връзките между образователните институции и реалния сектор, стимулирането на образование и обучение, съобразено с потребностите на икономиката и промените на пазара на труда, е приоритет на Националната програма за развитие България 2020, Националната стратегия за учене през целия живот 2014-2020.

Процедурата подпомага решаването на идентифицирани предизвикателства в ПОО в съответствие с приоритетите на националните стратегически документи в областта на ПОО. Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030) отчита като слаба страна затруднената реализация на трудовия пазар на завършилите поради недостатъчно съответствие на придобитите умения с изискванията на реалната икономика. В тази връзка важна задача в областта на ПОО ще бъде засилване на практическото обучение и допълнителната професионална подготовка в образователните институции, както и насърчаване на партньорствата между професионалните гимназии, висшите училища, предприятията и изследователските центрове за споделяне на материална база и инициативи.

Съгласно доклад на Световна банка¹⁰ ключово предизвикателство пред системата на ПОО е високият дял на отпадане на ученици, който е над 21%, много по-висок, отколкото в общото образование, където този процент е 8,5%. Това означава, че един от петима ученици, записани в ПОО, не е останал в училище до края на образованието си. От учениците в ПОО, които стигат до 12 клас, само трима от четирима (75,5%) завършват средно образование (2017 г.).

¹⁰ Vocational Education and Lifelong Learning in Bulgaria: Situation Analysis and Policy Direction Recommendations, (изготвен в рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за Преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и Подкрепа за изграждане на основан на доказателства подход по отношение на Националната стратегическа рамка в областта на образованието до 2030 г. с МОН и ИА ОПНОИР.)

С реализирането на процедурата и подкрепата за допълнително практическо обучение ще се насърчава и привлекателността на професионалното образование и обучение по професии и специалности с приоритетно значение за икономиката, свързани с тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (ИСИС), както и в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на районите за планиране от ниво 2, което да допринесе за справяне с високия дял на отпадналите в системата на ПОО.

Процедурата подкрепя практическото обучение на учениците от професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда и създаване и функциониране на учебно-тренировъчни фирми (УТФ), включително действия за повишаване партньорството на професионалните училища с предприятията.

С цел да се отговори на търсенето на квалифицирани кадри за нуждите на бизнеса, е необходимо осигуряването на по-високи образователни стандарти и постигане на по-добри учебни резултати. Младите хора трябва да бъдат насърчавани да развиват умения и компетентности за работа в екип, ефективна комуникация, бизнес умения, лидерство, стратегии за успех и др., които да им осигурят възможност за развиване на предприемачески умения, по-лесен избор на първо работно място и реализация след завършването на обучението си по избраната професия и да се адаптират по-лесно към промените на пазара на труда. Активното сътрудничество с бизнеса ще приближи в максимална степен знанията и уменията до изискванията на реалната работна среда, което ще улесни прехода от образование към заетост и ще допринесе за намаляване на младежката безработица.

Основната цел на процедурата е: Повишаване на ефективността от партньорствата между училищата, осъществяващи професионална подготовка, и работодателите за подобряване на практическите умения на учениците в съответствие със специфичните нужди на пазара на труда.

Специфичните цели на процедурата са:

- Осигуряване на допълнителни възможности за достъп до практическо обучение за подобряване уменията на учениците за работа в реална работна среда;
- Подобряване на взаимодействието на училището с научните и бизнес среди чрез привличане на техни представители и прилагане на съвременни практически методи на обучение за укрепване на системата на професионалното образование и обучение и връзката с пазара на труда.

В съответствие с Европейска програма за умения, в която се посочва, че сега повече от всякога ЕС се нуждае от промяна в областта на уменията¹¹, предвидените допълнителни ученически практики допринасят за придобиването на специфични ключови умения сред

¹¹ Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост - COM(2020) 274 final от 01.07.2020 г., стр. 2

учениците. Допълнителните практики на учениците и взаимодействието с работодателите ще повиши взаимния им интерес към обучението чрез работа (дуална система на обучение). Това ще допринесе за реализиране на промяната, която осигурява амбициозна програма за умения за работни места, за да се даде тласък на двойния зелен и цифров преход като ще подпомогне възстановяването от социално-икономическото въздействие на пандемията от COVID-19.

Практическото обучение на учениците се допълва от предвидените дейности по създаването на УТФ и създаването на условия за практики във виртуална работна среда за превръщане на началното професионално ПОО в привлекателна възможност за учене. Дейността за създаване на УТФ в подкрепа на обучението на учениците и за допълнителна професионална подготовка в училище позволява използването на съществуващи онлайн платформи за учене и използване на инструменти за сътрудничество в екип и обучение в близка до работната среда, което е в съответствие със Заключения на Съвета относно мерките за противодействие на кризата, предизвикана от COVID-19 в областта на образованието и обучението (2020/C 212 I/03), с които се приканват държавите членки да проучат възможности за въвеждане на висококачествено цифрово обучение като част от предлагането на образование и обучение на всички равнища и във всички видове образование и обучение.¹²

В отговор на необходимостта от осигуряване на високо компетентни, ентузиазирани преподаватели, които са професионалисти от определени области, в процедурата се предвижда да се привлекат в учебния процес представители от бизнеса и науката, с което да се насърчи създаването на по-тесни връзки между професионалните гимназии/училища с паралелки за професионална подготовка и бизнеса, браншовите организации, национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, насочени да осигурят по-високо качество на дейностите за създаване и функциониране на УТФ.

В Съобщение на Европейската комисия за визията на Европейското образователно пространство до 2025 г. се посочва, че учителите и педагогическия персонал са в основата на образованието. Те играят важна роля в превръщането на образованието в придобиването на знания и опит за всички учащи.¹³ Привличането на представители от науката и бизнеса в учебния процес при създаването и функционирането на УТФ ще допринесе да се подобри качеството на преподаването и ученето в съответствие със съвременните тенденции и изисквания на избраната професия и специалност, както и за усвояването на базови и предприемачески умения от учениците в системата на ПОО. Това ще доведе до повишени възможности за успешна реализация на пазара на труда на местно и регионално ниво на завършващите професионално образование.

Процедурата ще има пряк принос за постигане на целите на Инвестиционен приоритет (ИП) 10iv на Приоритетна ос 2 на ОПНОИР. Въвеждането на допълнителни възможности за

¹² Заключения на Съвета относно мерките за противодействие на кризата, предизвикана от COVID-19 в областта на образованието и обучението (2020/C 212 I/03), стр. 4, т.25

¹³ Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions on Achieving the European Education Area by 2025, {SWD(2020) 212 final}, p. 9

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

практическо обучение, съответства на специфична цел 1 „Повишаване на броя на учениците в професионалните училища и адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда“ чрез гарантирането на реална възможност за изграждане на трайни отношения между училищата, осъществяващи професионална подготовка, и бизнеса. Предвидените мерки по процедурата ще направят професионалното образование по-привлекателно и ще се улесни преходът от образование към заетост. Това е и основният очакван резултат по специфична цел 2 „Повишаване на дела на завършилите професионално или висше образование, които са започнали работа, свързана с областта на образованието им, в първата година след завършването им“.

В рамките на процедурата няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Процедурата ще допълни други операции по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР) 2014-2020 и ОПНОИР, насочени към подобряване на системата на професионалното образование и обучение в България. Косвен принос ще има и за постигане на целите на Инициативата за младежка заетост чрез създаването на по-тесни връзки между системата на средното професионално образование и нуждите на пазара на труда.

Настоящата процедура допълва резултатите от вече реализирани проекти по процедури: BG051PO001/07/3.3-01 „Разработване на механизми за училищни и студентски практики“; BG051PO001-3.3.03 „Училищни и студентски практики“ и BG051PO001-3.3.07 „Ученически и студентски практики“ по ОПРЧР от програмен период 2007 – 2013 г. и по процедура BG05M2OP001-2.006 „Ученически практики – Фаза 1“ и процедура BG05M2OP001-2.001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ по ОПНОИР от настоящия програмен период.

Настоящата процедура ще надгради процедура BG05M2OP001-2.006 „Ученически практики – Фаза 1“, чрез насърчаване на допълнителното практическо обучение за ученици в системата на ПОО и цели мултиплициране на резултатите от изпълнения от Министерство на образованието и науката (МОН) проект. Осъществяването на практическо обучение на ученици в реална работна среда осигури промяна в устойчивите нагласи на заинтересованите страни – училищата, работодателите и сред самите участници от целевата група – учениците. Утвърди се практиката да се сключват споразумения за дългосрочно сътрудничество между училищата и работодатели. На база отчетените резултати по „Ученически практики – Фаза 1“, както и с цел балансирано териториално разпределение на средствата, при реализиране на мерките по настоящата процедура ще бъде приложен системен подход на реализиране на процедурата, в който МОН ще има водеща и координираща роля при изпълнение на дейностите, така че да бъде обхваната цялата територия на страната и да бъде гарантиран равният достъп, което се доказва като ефективен механизъм за постигане на значими резултати в подобряване на качеството на професионалното образование и скъсяване на дистанцията между училище и бизнес.

Възможността за провеждане на допълнително практическо обучение на ученици цели да стимулира интереса на учениците от професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка и работодателите към дуалната система на обучение, което ще има допълващ ефект към изпълнението на целите на процедура BG05M2OP001-2.014 „Подкрепа за дуалната система на обучение“. Необходимо е да се продължи разширяването на обхвата на дуална система на обучение в България, която предоставя реална възможност за изграждане на трайни отношения между училищата, осъществяващи професионална подготовка и бизнеса.

С оглед демаркация с Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“ по отношение на модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“, по настоящата процедура няма да се финансират дейности, свързани с модернизиране на материално-техническата база на професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, както и дейности за модернизиране на учебното съдържание на професионалните гимназии, които са финансирани в рамките на посочената национална програма, като ще бъде допустимо единствено закупуване на материали, оборудване и обзавеждане и специализиран софтуер за нуждите на УТФ и пряко свързано с целите на проекта.

По отношение на Национална програма „Бизнесът преподава“, Модул 2 „Включване на бизнеса в учебния процес в училище“, при която включването на представители на бизнеса в учебния процес се ограничава единствено до тематичните направления по STEM професии, като част от професионалната подготовка на учениците, настоящата процедура има допълващ ефект и при привличането на представители на бизнеса и науката за практическото обучение при създаване и функциониране на УТФ не се поставят подобни ограничения.

7. Индикатори¹⁴:

Показатели, чрез които се измерва постигането на целите на настоящата процедура:

- Ученици, участващи в дейности по практическо обучение в реална работна среда – 11 649 броя.

Индикаторът измерва броя на учениците, които са провели допълнително практическо обучение в реална работна среда по професии, съгласно приложенията на ПМС №111 от 2018 г. и Постановленията на МС за следващите учебни години: Списъка на защитени от държавата специалности от професии и Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, както и професии, свързани с тематичните области на ИСИС и/или са в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

¹⁴Посочват се конкретни изисквания към индикаторите по процедурата, вкл. индикатори, които следва задължително да бъдат включени в проектните предложени, в случай че има такива.

От тях:

- Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката – 2 523 броя.

Индикаторът измерва броя на учениците, които са провели допълнително практическо обучение в реална работна среда по процедурата от професионални направления с приоритетно значение за икономиката съгласно приложенията на ПМС №111 от 2018 г. и съгласно Постановленията на МС за неговата актуализация за следващите учебни години: Списък на защитените от държавата специалности от професии и Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, както и от професионални направления, свързани с тематичните области на ИСИС.

- Брой създадени учебно-тренировъчни фирми (УТФ) – 344 броя.

Индикаторът измерва броя на създадените и функциониращи по процедурата УТФ, вкл. учебни компании за насърчване придобиването на универсални ключови умения и изграждане на партньорства с бизнеса.

Допълнителни специфични за процедурата индикатори за изпълнение:

- Брой училища, осъществяващи професионална подготовка, участвали в дейности по операцията – 300 броя.

Индикаторът измерва броя на училищата, осъществяващи професионална подготовка, участвали в дейности по процедурата.

- Брой представители от бизнеса и науката, привлечени при провеждането на практически обучения за създаване и функциониране на УТФ – 172.

Индикаторът измерва броя представители от бизнеса и науката, които са привлечени от училищата, осъществяващи професионална подготовка по процедурата при създаването и функционирането на УТФ от ученици от първи и втори гимназиален етап на образованието в съответните паралелки за професионална подготовка.

Допълнителни специфични за процедурата индикатори за резултат:

- Дял на завършилите ученици, преминали ученическа практика в реална работна среда по проекта, които са започнали работа до 6 месеца след завършването си, спрямо завършили ПОО ученици – ръст в дела на заетите ученици 12%

Индикаторът показва с колко се увеличава дялът на завършилите ученици, преминали допълнителна практика в реална работна среда по проекта, които са започнали работа до 6 месеца от завършването си, спрямо дела на завършили ПОО през съответната учебна година ученици, които са започнали работа до 6 месеца от завършването си.

- Степен на удовлетвореност на учениците, преминали ученическа практика, от придобитите знания и умения, и на учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на учениците, преминали ученическа практика.

Индикаторът следва да бъде измерен чрез провеждане на независимо проучване от външна за Конкретния бенефициент организация.

Информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН 2020) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата.

Включването на индикаторите по настоящата процедура в проектното предложение е задължително.

Всички индикатори за изпълнение и резултат по процедурата, за които по-горе са определени целеви стойности, следва да са включени и съответно да бъдат количествено определени в т. 8 (Индикатори) на попълнения Формуляр за кандидатстване с проектно предложение. Заложените целеви стойности за тези индикатори следва да съответстват като минимум на посочените по-горе стойности. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде попълнена с „0“.

В допълнение, целевата стойност на специфичния индикатор за резултат „Дял на завършилите ученици, преминали ученическа практика в реална работна среда по проекта, които са започнали работа до 6 месеца след завършването си, спрямо завършили ПОО ученици – ръст в дела на заетите ученици 12%“, следва да бъде количествено определена от кандидата в т. 8 и обоснована в т.11 на Формуляра за кандидатстване, като за да се определи какъв ръст е постигнат в резултат на дейностите по проекта, Кандидатът следва да направи следното: за период от 6 месеца след края на съответната учебна година (2021/22 и 2022/23) се проследяват всички ученици, включени в проекта, които са завършили допълнителна практика в реална работна среда и се определя дялът на учениците, които са започнали работа до 6 месеца след завършването си. Този дял се съотнася към дела на ученици, със сходни характеристики, завършили ПОО през съответната учебна година, които не са преминали допълнителна практика в реална работна среда по проекта, и са започнали работа до 6 месеца от завършването си, като се прилага следната формула:

$C = [A/B - 1]$, където:

A - Дял на завършилите ученици, преминали ученическа практика в реална работна среда по проекта, които са започнали работа до 6 месеца след завършването си (%).

B - Дял на ученици, със сходни характеристики, завършили ПОО през съответната учебна година, които не са преминали допълнителна практика в реална работна среда по проекта, и са започнали работа до 6 месеца от завършването си (%).

C – ръст на дела на заетите ученици за съответната учебна година (%).

От средноаритметичното на стойностите за двете учебни години, през които е изпълняван проектът се получава реализираният ръст в дела на заетите ученици.

По отношение на специфичния индикатор за резултат „Степен на удовлетвореност на учениците, преминали ученическа практика, от придобитите знания и умения и на учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, работодателите от придобитите знания и уменията на учениците, преминали ученическа практика“, същият следва да бъде обоснован в т.11 на Формуляра за кандидатстване, като за измерване и отчитане на индикатора Конкретният бенефициент следва да проведе независимо проучване

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

от външна за него организация. Индикаторът следва да определи (чрез скала от поне 3 степени) удовлетвореността на учениците преди включването им в допълнителна ученическа практика (вкл. УТФ) и след приключването ѝ, както и доколко дейностите са адекватни, релевантни в процеса на реформи на ПОО, приемат се, включително и от учителите, работодателите и са успешни. Анализът следва да обхваща всички ученици, преминали ученическа практика (вкл. УТФ), учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите, участвали в преките дейности по проекта. Посоченият индикатор се очаква да установи, че повече допълнителни ученически практики се отразяват върху удовлетвореността на участниците в процеса и осигуряват мотивация за придобиване на професионална квалификация в ученическа възраст, а от там и успешна реализация на пазара труда, докато за училищата, осъществяващи професионална подготовка, да ги стимулира за преподаване на съвременни знания и умения за по-успешен преход на завършващите към пазара на труда. Изготвеният доклад от външния изпълнител и постигнатите резултати се предоставя чрез модул „Кореспонденция“ на ИСУН 2020.

Освен това кандидатът е необходимо да представи към документите, които се подават на етап кандидатстване **Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (Приложение III към Условието за кандидатстване)**, която е задължителното условие за НСИ, съгласно Регламент № 223/2009, за предоставяне на статистически данни, както на етап кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е **10 553 013,81 лева**

Средства от ЕСФ (85%)

8 970 061,74 лева

Национално съ-финансиране (15%)

1 582 952,07 лева

Това е общият предвиден размер на безвъзмездната финансова помощ по тази процедура чрез директно предоставяне. Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума.

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ:

По настоящата процедура няма изискване за **минимален размер** на безвъзмездната финансова помощ.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – **10 553 013,81 лева**

10. Процент на съфинансиране¹⁵:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати:

Конкретен бенефициент по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове е Министерството на образованието и науката, в съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Ученически практики - 2” от проведено неприсъствено заседание за вземане на решения на Комитета за наблюдение на ОПНОИР в периода от 10.03.2021 г. до 13.04.2021 г.

Министерството на образованието и науката реализира проекта, чрез дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в професионални гимназии/училища с паралелки за професионална подготовка¹⁶ с изключение на институциите по чл. 18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование.

В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ, регионалните управления на образованието и държавните и общински професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка (за съответните паралелки), с изключение на институциите по чл. 18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование, могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерство на образованието и науката при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

Конкретният бенефициент следва да осъществи процеса по избор на училищата, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата операция. За целта конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение механизъм, който включва обективни изисквания за избор на училища, осъществяващи професионална подготовка, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията. Механизмът следва да определя участващите училища и да предвижда включването единствено на ученици, които се обучават по специалности от професии в приоритетни за икономиката направления¹⁷, както и такива, които са в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

Необходимо е механизмът за избор на училищата да предвижда най-малко следното:

- Покана към всички държавни и общински професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, с изключение на институциите по чл.18, т. 3-7

¹⁵ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо).

¹⁶ Професионалните гимназии и училищата с паралелки за професионална подготовка които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване на степен на професионална квалификация по професии от Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО).

¹⁷ Професии, които са в съответствие с тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (ИСИС) или такива, които са част от Списъка на защитените от държавата специалности от професии и Списъка със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда (посл. изм. ПМС № 13/ 21.01.2021 г. за учебната 2021-2022 г.).

от ЗПОО в системата на професионалното образование, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, вкл. в рамките на изпълнение на проекта, с оглед включване на максимален брой училища и постигане най-малко на посочените в критериите целеви стойности на индикаторите.

- Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на избор на училища.
- Процесът на избор на училища, който следва да включва представяне на заявление от училище, придружено от съответната обосновка на потребностите за осъществяване на дейностите по операцията, включително:
 - броят на наблюдаващите учители от съответното училище за практиките в реална работна среда;
 - списък на работодателите със заявен интерес или сключено споразумение с училището, и броят на наставниците от работодателите;
 - обосновка за необходимостта от закупуване на консумативи, материали, оборудване, специализиран софтуер и др. за провеждане на занятия в учебно-тренировъчни фирми (УТФ)¹⁸;
 - броят УТФ, които училището планира да създаде, както и броят на потенциалните представители на бизнеса и науката, които ще бъдат привлечени в дейностите по провеждане на занятия в УТФ;
 - броят на учениците, които ще се включат в допълнителни практики в реална работна среда или в УТФ;
 - обосновка за съответствието на избраните специалности от професии с приоритетните за икономиката направления и ако е приложимо за съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.
- Изисквания за формиране на бюджета на съответното училище за изпълнение на дейности по операцията. Изискванията следва да гарантират прозрачност при разпределянето на бюджетите за участващите училища. В тази връзка бюджетът за дейности, изпълнявани от съответното училище, следва да се базира на предвидения брой ученически практики от конкретното училище, включени в проекта и да съответства на представената обосновка за нуждите на училището.

При определяне на бюджета на съответното училище следва да се вземе предвид както предвидения брой допълнителни практики в реална работна среда, така и броят УТФ, които съответното училище планира да създаде.

Изборът на училища, осъществяващи професионална подготовка, се извършва в съответствие с посочения Механизъм, като на етап кандидатстване Конкретният бенефициент представя списък с училища, заявили интерес за участие в дейностите по

¹⁸ Учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми, вкл. учебни компании. УТФ са виртуални, фиктивни копия на реални фирми, работещи като истинско предприятие, което не генерира реални приходи и не формира реална печалба. УТФ не осъществяват реална икономическа дейност, като всички дейности се реализират виртуално.

операцията, който ще се актуализира и допълва през периода на изпълнение, след осъществяване на избор в съответствие с Механизма.

Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат проверка и оценка на получените заявления и документи от училищата и класиране на областно ниво в съответствие с изискванията на Механизма.

В случай на недопустими разходи и дейности, същите следва да бъдат премахнати/коригирани от съответното РУО, след което се извършва класиране на областно ниво и се изпраща на конкретния бенефициент. Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО, като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата процедура.

Процедурата чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент се осъществява съгласно разпоредбите на чл. 5, ал. 1 и чл. 23-24 от ПМС № 162/05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

Кандидатът по процедурата чрез директно предоставяне трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет, който гарантира успешното изпълнение на дейностите по проекта.

При кандидатстване, кандидатът трябва да декларира в т. 11 от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов, оперативен и административен капацитет за изпълнението на проекта

Финансов капацитет – Кандидатът следва да има стабилни и достатъчни източници на финансиране, позволяващи да се изпълнят предложените дейности.

Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет (ЗДБ). Счита се, че кандидатът разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на бенефициента са по-високи от размера на исканата БФП по настоящата процедура.

Оперативен капацитет – Кандидатът следва да има успешно реализиран поне един проект през последните три години, който е от типа или с финансовите особености или с обхват като настоящия проект или по-голям; и/или има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. Информацията следва да обхваща не повече от 3 проекта, изпълнени през последните 3 години.

Административен капацитет – Екипът за организация и управление на проекта на централно ниво следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. Числеността на екипа за организация и управление на проекта и изборът на експерти следва

да съответства на Указанията на УО на ОПНОИР за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (**Приложение VIII към Условията за кандидатстване**).

За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи автобиографии по образец (**Приложение V към Условията за кандидатстване**) на най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво (*ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водещ координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт информация и комуникация*), придружени от документ/и относно извършения подбор на членовете на екипа на централно ниво, както и да посочи информация в т. 9 „Екип“ от Формуляра за кандидатстване за минималните изисквания за заемане на длъжността, вкл. за квалификацията и отговорностите на всички позиции в екипа за управление на проекта на централно ниво.

В т. 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва да опише проведената процедура за подбор на членовете на екипа за организация и управление, в съответствие с Указанията на УО на ОПНОИР за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (**Приложение VIII към Условията за кандидатстване**). В т. 13 „Прикачени електронно подписани документи“, следва да се приложат всички документи, доказващи извършения подбор. Конкретният бенефициент задължително посочва в т. 9 от формуляра за кандидатстване териториалните екипи като позиции и отговорности.

Министерството на образованието и науката, чрез Дирекция „Управление и изпълнение на проекти“, в качеството на конкретен бенефициент по настоящата процедура, ще осигурява дейностите по организация и управление на проекта, отчитане и контрол на дейностите, съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ. За участие в дейностите по организиране изпълнението на проекта, бенефициентът може да определи и други служители на МОН, извън тези в дирекция „Управление и изпълнение на проекти“, съобразно тяхната експертиза, професионален опит и компетентност.

За осъществяване на дейностите по управление на проекта конкретният бенефициент може да се подпомага и от външни експерти, назначени по утвърдено допълнително щатно разписание съгласно § 16, ал. 7 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията.

12. Допустими партньори:

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент се допуска участието единствено на асоциирани партньори.

12.1. Допустими асоциирани партньори¹⁹

¹⁹ „Асоциирани партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ — са всички физически и юридически лица и техните обединения, които са заинтересовани от реализирането на проекта и участват в изпълнението на дейностите в него, но не разходват средства от безвъзмездната финансова помощ.

Допустими асоциирани партньори по настоящата процедура са национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България в съответствие с решение за одобрение на Методология и критерии за подбор на операция „Ученически практики - 2“ от проведено неприсъствено заседание за вземане на решения на Комитета за наблюдение на ОПНОИР в периода от 10.03.2021 г. до 13.04.2021 г.

ВАЖНО!! Включването на асоциирани партньори - национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България в проектното предложение не е задължително.

Към проектното предложение асоциираните партньори следва да представят **Декларация на асоциирания партньор (Приложение VI към Условието за кандидатстване)**, попълнена и подписана от лице с право да представлява асоциирания партньор или от всички представляващи, когато няколко лица го представляват заедно.

Асоциираните партньори - национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите трябва към датата на подписване на декларацията за партньорство да бъдат признати с Решение на Министерски съвет за представителна организация (чл. 36 от Кодекса на труда).

Проверки за валидността на Решението на Министерски съвет за признаването на представителната организация ще се извършват от УО на етап оценка на проектното предложение, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.²⁰

Задължителни асоциирани партньори в етапа на изпълнение за осигуряване на допълнителни практики в реална работна среда са **работодателите, участващи в партньорство с образователна институция, включена в процедурата.**

Във формуляра за кандидатстване (т. 7, т. 11), следва да се опише приносът на асоциираните партньори национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България в изпълнението на проекта. В случай, че асоциираните партньори участват в дейност/и по проекта, това следва да бъде надлежно описано и в конкретната дейност.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да са с нестопански характер и да гарантират постигането на целите на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 и специфичните цели и резултати на Инвестиционен приоритет 10iv. от Приоритетна ос 2, при оптимално съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

²⁰ Проверка от УО ще се извършва в Системата за правна информация на министерски съвет (PRIS) <http://pris.government.bg/prin/login.aspx?ReturnUrl=%2fprin%2fdefault.aspx> или друга правно-информационна система.

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета и Регламент за изпълнение (ЕС) № 2015/207 на Комисията от 20 януари 2015 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за доклад за напредъка, представяне на информация относно голям проект, съвместен план за действие, доклади за изпълнението по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, декларация за управлението, одитна стратегия, одитно становище и годишен контролен доклад, както и методология за анализ на разходите и ползите и в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета, по отношение на образца на доклади за изпълнението по цел „Европейско териториално сътрудничество“;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ и на ОПНОИР 2014-2020;

- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;

- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;

- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура могат да бъдат подкрепени единствено дейности, свързани с паралелки за професионална подготовка по професии:

- включени в списъка на защитените от държавата специалности от професии;
- включени в списъка със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда;
- които са свързани с тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (ИСИС).
- са в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Подкрепа за практическото обучение на учениците, навършили 16 години, от училищата, осъществяващи професионална подготовка²¹ чрез допълнителни практики в реална работна среда – организиране и провеждане на допълнителни практики в реална работна среда. За провеждане на ученическите практики се разработва програма за конкретно работно място съвместно с работодателя за 240 (астрономически) часа, която се утвърждава от директора на училището. Практиката се провежда при обучаващия работодател и надгражда знанията, практическите умения и компетентности по изучаваната специалност от професия.

Практиката трябва да е свързана с обучението на ученика по съответната професия и да не дублира, и не замества задължителното по училищен учебен план практическо обучение.

В дейностите, свързани с провеждане на практиката в реална работна среда, се включват ученици, навършили 16 г. към момента на действителното им включване в практиката в реална работна среда.

Допълнителната практика в реална работна среда е допустима еднократно за един ученик в рамките на процедурата и завършва с издаване на удостоверение.

Във връзка с мерките за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19, Конкретният бенефициент може да предвиди възможност за провеждане на част от планираните часове за допълнителните практики в реална работна среда дистанционно и/или в електронна среда, в случай че професията, по която се провежда практиката, позволява това. В тази връзка, следва да се определят необходимите задължения и контролни механизми за установяване от страна на КБ на спазването на предвидената учебна програма и график, утвърдени от директора на училището, в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането и провеждането на практиката в установените 240 астрономически часа, както и извършените дейности от наблюдаващите учители и наставниците в обучаващите институции (работодателите).

В т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на дейност 1 трябва да се посочи общият брой на учениците, които ще преминат допълнителна практика в реална работна среда, общият брой на наблюдаващите учители от училищата за практиките в реална работна среда, общият брой на работодателите със заявен интерес или сключено споразумение и общият брой на наставниците от работодателите. При провеждане на допълнителната практика в реална работна среда по дейност 1 се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики - 2“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване).**

Дейност 2. Подкрепа за създаване и функциониране на учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми, вкл. учебни компании в първи и/или втори гимназиален етап –

²¹ Училища, осъществяващи професионална подготовка за целите на операцията са: професионални гимназии и училищата с паралелки за професионална подготовка с изключение на институциите по чл.18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование.

напр. осигуряване на условия за създаване и функциониране на УТФ и привличане на представители на бизнеса и науката за практическото обучение при създаване и функциониране на УТФ; формиране на начални професионални и предприемачески умения и компетентности (за работа в екип и ефективна комуникация, организация на времето, критическо мислене и др.), близки до реалната работна среда за подпомагане на прехода към заетост

Занятията по създаване и функциониране на всяка УТФ следва да се провеждат от привлечен представител на бизнеса и науката, а в случай, че не може да се осигури такъв представител, от учител от съответното училище, осъществяващо професионална подготовка. Предвидените занятия за УТФ в изпълнение на дейност 2 са в рамките на допълнителна подготовка извън предвидената по учебен план и са с продължителност от поне 8 учебни часа за всяка УТФ, като е допустимо и закупуване на консумативи, материали, оборудване, специализиран софтуер и др., пряко свързани с провеждане на занятията за създаване и функциониране на УТФ и с целите на процедурата. Всеки участвал ученик в създаването и функционирането на УТФ по проекта следва да получи сертификат/удостоверение.

Поради спецификата на тази форма на обучение и разнообразната по съдържание информация и тематика, на учителите/привлечените представители на бизнеса и науката се предоставя правото да преценят колко учебни часове (поне 8 учебни часа) да отделят за създаване и функциониране на УТФ в зависимост от предварителните знания на учениците, качеството и темпа на усвояване на материала и работата на екипа на учебното предприятие.

В т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на дейност 2 трябва да се посочи общият брой УТФ, които се планира да бъдат създадени, общият брой на учениците, които ще се включат в УТФ, общият брой на учителите и представители на бизнеса и науката, които ще бъдат привлечени в дейностите по провеждане на занятия в УТФ. При създаване и функциониране на УТФ по дейност 2 се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики - 2“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условията за кандидатстване).**

В т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на дейност 2 Конкретният бенефициент следва да посочи, че за всяка УТФ е предвидено провеждане на занятия от учителите/привлечените представители на бизнеса и науката от поне 8 учебни часа, както и да обоснове необходимостта от закупуване на консумативи, материали, оборудване, специализиран софтуер и др. за провеждане на занятията в УТФ, включително като се посочи необходимото оборудване, материали, софтуер и др. по позиции, количества, единична и обща стойност. Аргументирането на планираните разходи следва да се основава на извършено проучване, включително интернет проучване, от кандидата, което се доказва с прилагане на минимум 2 оферти (сканирани копия) и/или проведени/изпълнени (от кандидата или други възложители) процедури за избор на изпълнител за доставка на сходно оборудване/софтуер на планираното в проектното предложение. При извършени проучвания в интернет следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана. От предоставената снимка на екран следва да са видни дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

Изпълнението на дейност 2 по отношение закупуването на консумативи, материали, оборудване, специализиран софтуер и др. за провеждане на занятия в УТФ се организира и възлага от съответното училище по проекта. За целта изборът на изпълнител следва да бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин в съответствие със Закона за обществените поръчки.

Изпълнението на дейности 1 и 2 се организира и провежда от включените в проекта училища, осъществяващи професионална подготовка.

Асоциираните партньори в лицето на национални представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България участват в изпълнението на дейностите по проекта, като насърчават участието на работодатели и съдействат за привличането на представители на бизнеса и науката при създаването и функционирането на УТФ.

Важно!!!

Допълнителните практически обучения по дейност 1 и дейност 2 не могат да дублират или да заместят задължителните по учебен план практически обучения.

!!! Конкретният бенефициент задължително трябва да планира в проектното предложение и двете дейности, които са определени за допустими по настоящата процедура.

Дейностите следва да бъдат детайлно описани и обосновани във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на съответната дейност и очакваните резултати. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се обосноват методите и необходимите средства за изпълнение на дейността, като описаните средства следва да съответстват на общата стойност на разходите, които са заложили в поле „Стойност“ за съответната дейност. Подробно следва да се опишат и предвидените общи стойности по бюджетни редове (разбивка по видове разходи като описание и сума). В поле „Резултат“ следва да се опишат очакваните конкретни резултати от изпълнението на планираната дейност, включително да се посочи за изпълнението на кои индикатори допринася дейността като се посочи и стойност на съответния индикатор. Индикаторите и стойностите им, посочени в секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ — поле „Резултат“, следва да съответстват на индикаторите и стойностите, посочени в секция 8 „Индикатори“ на Формуляра за кандидатстване.

При попълването на т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейностите, съобразно идентифицираните нужди и предвидените индикатори за изпълнение и резултат.

Важно!!!

Изборът на представители на бизнеса и науката за включване в изпълнението на Дейност 2 следва да бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин в съответствие със Закона за обществените поръчки.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, проектното предложение задължително трябва да включва и **непреки дейности** за организация и управление и информация и комуникация. При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че **непреки дейности не представляват отделни дейности**. Те следва да бъдат описани и обосновани от конкретния бенефициент в т. 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване. Дейностите за информация и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020, публикуван на интернет страницата на ОПНОИР: <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=67>.!!! В рамките на непреките дейности, Конкретният бенефициент се ангажира да **проведе независимо проучване от външна организация за измерване на специфичния индикатор за резултат** „Степен на удовлетвореност на учениците, преминали ученическа практика, от придобитите знания и умения, и на учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на учениците, преминали ученическа практика²²“. Проучването следва да се проведе в 2 етапа от анкети, интервюта и наблюдения, преди включване на учениците в допълнителни ученически практики (вкл. УТФ) и след приключването им и следва да даде отговор на два основни въпроса: разбиране относно възможностите за подкрепа на учениците чрез включване в допълнителни ученически практики и удовлетвореност от усилията за придобиване на практически знания и умения от учениците в професионалното образование. Проучването следва да установи в каква степен учениците, преминали ученическа практика по проекта, смятат, че придобитите по проекта знания и умения ще ги подкрепят да се реализират на пазара на труда и да изпълняват ефективно трудовите си задължения, както и в каква степен учителите, представителите от бизнеса/науката и работодателите смятат, че учениците, преминали ученическа практика по проекта, притежават знания и умения, които са необходими за изпълнение на трудовите им задължения. Докато целта е кумулативно измерване на отговорите на двата въпроса, данните следва да бъдат анализирани, за да се разбере дали трябва да се положат повече усилия за разбиране и/или удовлетворение на участниците в процеса. Измерването на удовлетворение и разбирането от страна на учениците, учителите, привлечените представители на науката и бизнеса, и работодателите следва да предостави информация за нивото на ангажираност на учениците в системата на ПОО. Информацията относно независимото проучване от външна организация за измерване на специфичния индикатор за резултат следва да е описана от конкретния бенефициент в т. 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване.

Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по операцията, ще бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, и действащата нормативна уредба, въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични,

²² Под „ученическа практика“ се има предвид допълнителните практически обучения в реална работна среда по дейност 1 и създаването и функционирането на УТФ по дейност 2.

недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

При изпълнение на дейностите по проекта следва да се спазва принципът за екологична устойчивост, съгласно Указанията за прилагане на принципа на екологична устойчивост в контекста на ОПНОИР, които са налични на следния интернет адрес: <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>. **При неспазване на принципа за екологична устойчивост, съгласно чл. 70, ал. 1 на ЗУСЕСИФ, финансова подкрепа със средства от ЕСИФ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.** Изборът на изпълнители следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейностите по проекта, в случай че е приложимо, конкретният бенефициент следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условието за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че **провеждането на съответните процедури за определянето на изпълнител по реда на Глава четвърта (Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ) от ЗУСЕСИФ не представляват отделни дейности.** В тази връзка изборът на изпълнител следва да се посочи в т. 7 „План за изпълнение/дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на съответната дейност, за която се отнася, **единствено като метод/средство за нейното изпълнение.** В допълнение, процедурите за избор на изпълнител за дейностите, за които е приложимо и се финансират въз основа на действително извършени разходи, следва да бъдат описани в т. 10. План за външно възлагане на Формуляра за кандидатстване.

В т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване **кандидатът следва да предостави информация относно начина и методите за идентифициране на целевите групи, които ще бъдат подкрепени чрез дейностите по проекта:** ученици от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване степен на професионална квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), с изключение на институциите по чл. 18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование, учители по професионална подготовка в системата на средното професионално образование и обучение, наставници от организациите – работодатели, представители на бизнеса и науката.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, **безвъзмездната финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.), **както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.**

В съответствие с чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента.

В процеса на изпълнение на проекта УО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка, проектът подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на национални програми, други процедури по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, както и проекти, процедури, програми или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма, или с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

В т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва да посочи по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо процедура BG05M2OP001-2.006 „Ученически практики – Фаза 1“ и BG05M2OP001-2.014 „Подкрепа за дуалната система на обучение“, както и по-каков начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с дейностите и целевите групи по проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“ и други Национални програми (Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, Национална програма „Бизнесът преподава“ и др.). В проектното предложение следва да бъдат описани начините, чрез които кандидатът ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането. Кандидатът следва да посочи потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те да са реалистични и надеждни. Проектът следва да реализира модел, който може да бъде мултиплициран.

Недопускането на дублиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване и на етап договаряне (чрез декларация), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране и др.). В тази връзка Конкретният бенефициент следва да попълни и подаде заедно с проектното предложение Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност, попълнена по образец (Приложение IV към Условието за кандидатстване).

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и дейности, които са свързани с недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи”, съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕСИФ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона, разпоредбите на Регламент №1303/2013, Регламент №1304/2013 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014-2020 г., детайлно описани по-долу.

Бюджетът (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери или на реални пазарни цени и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложен разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия до конкретния бенефициент. Освен тях, корекции на бюджета на проектното предложение могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или неспазване на определените от УО размери на разходите за единица продукт по процедурата. Управляващият орган може да извърши или изиска от конкретния бенефициент корекции в т. 5 „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване във връзка с установени в процеса на оценката недопустими и/или необосновани разходи и дейности.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012:

1. принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добра цена;

2. принципът на ефикасност е свързан с най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

3. принципът на ефективност е свързан със степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

- 2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта и да са за дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
- 3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите Условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕСИФ);
- 4) За направените разходи да е налична адекватна одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 г. на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, включително да са спазени разпоредбите за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
- 5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗУСЕСИФ (прилагане на формите на стандартна таблица на единичните разходи или еднократни суми) разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост. Плащанията могат да бъдат извършени и след края на проекта, до представянето на окончателен отчет, **но не по-късно от 31.12.2023 г.** (чл. 3, ал. 1 от ПМС № 189/2016 и чл. 65, т. 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013);
- 6) Да се отнасят за реално доставени продукти и извършени услуги (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕСИФ);
- 7) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕСИФ);
- 8) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕСИФ);
- 9) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕСИФ);
- 10) Да са извършени от допустимия по настоящата процедура бенефициент (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕСИФ);
- 11) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално и европейско законодателство за възлагане на обществени поръчки;
- 12) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните помощи (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕСИФ);
- 13) Да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.

Разход, който не е обоснован в т. 7 от Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими, освен в случаите на данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Правилата за третиране на Данък върху добавената стойност са разписани в Указания на министъра на финансите ДНФ-3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (**Приложение X към Условието за кандидатстване**).

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, ЗУСЕСИФ, ПМС № 189/2016 за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г. (ДВ брой 61 от 05.08.2016 г.), както и всички други закони и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими за финансиране са следните видове разходи:

ПРЕКИ РАЗХОДИ:

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

1. Разходи за участие в допълнителна ученическа практика в реална работна среда.

Прилага се единичен разход за един участник, приключил допълнителна ученическа практика в реална работна среда, с продължителност 240 (астрономически) часа, в размер на 772 лв. (Приложение XII към Условието за кандидатстване).

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 772 лв. за всяка приключила допълнителна ученическа практика в реална работна среда, за която професионалното училище е издало удостоверение по образец.

Посоченият единичен разход за единица продукт включва всички необходими разходи, пряко свързани с провеждането на допълнителните практики за ученици в реална работна среда. Посоченият единичен разход се прилага и при провеждане на допълнителната практика в реална работна среда дистанционно и/или в електронна среда, доколкото се

запазват приложимите преки присъщи разходи за 1 ученическа практика. Средствата, възстановени на бенефициента въз основа на изчисления единичен разход, следва да се използват за изплащане на стипендии и покриване на присъщите разходи, но не могат да се използват за разходи, свързани с администрирането на проекта. В съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Ученически практики - 2“ от проведено неприсъствено заседание за вземане на решения на Комитета за наблюдение на ОПНОИР в периода от 10.03.2021 г. до 13.04.2021 г., при провеждане на допълнителна практика в реална работна среда с продължителност 240 (астрономически) часа Конкретният бенефициент следва да изплати стипендия в размер на **372 лв. (1,55 лв. на час)** за всеки ученик, получил удостоверение за участие.

2. Разходи за възнаграждения на учители и привлечени в учебния процес представители от бизнеса и науката за създаване и функциониране на УТФ.

Съгласно § 1, т. 8 от Допълнителната разпоредба на ПМС № 189/2016:

"Разходи за възнаграждения" са разходите за заплати по трудово или служебно правоотношение, разходите за възнаграждения, определени в заповед на органа по назначаване, съответно в трудов договор по чл. 110 от Кодекса на труда, за възлагане на допълнителни задължения във връзка с дейности по изпълнение и/или управление на проект, или по сключен договор за услуга, включително разходите за социални и здравни осигуровки, дължими от работодателя, органа по назначаването или възложителя.

За преките допустими разходи по т. 2 се прилага Стандартната таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики – 2“ (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).

При създаване и функциониране на УТФ следва да се предвидят поне 8 учебни часа за една УТФ за възнаграждение на учителите/представителите на бизнеса и науката, които са участвали в изпълнението на дейност 2, като ще бъдат прилагани часови ставки (с включени осигурителни вноски за сметка на осигурителя) за 1 учебен час, както следва:

√ **сътрудник** – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години – до **14 лв. на учебен час**;

√ **експерт** – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години – до **20 лв. на учебен час**;

√ **старши експерт** – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години – до **30 лв. на учебен час**.

Горепосочените часови ставки се прилагат както на етап кандидатстване – за обосноваване на необходимите разходи, така и на етап изпълнение, когато се отчитат извършените разходи за възнаграждения.

Допустимо е да се приложи и часова ставка, която е изчислена за конкретния случай чрез прилагане на чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС № 189/2016 г. като годишните брутни разходи за трудови възнаграждения в счетоводните отчети за последната година се разделят на 1720 часа и полученото число се умножи по коефициент 0,75 (за да се приравни на учебен час).

Съгласно т. 3.2 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017):

„Стойността в числителя се отнася само до лицето, което работи пряко по операцията. Тя може да се базира на реалната заплата на това лице или на средните разходи за трудови възнаграждения на по-голяма съвкупност от служители, на такива от същата категория или на някои сходни мерки, които в общи линии са съпоставими с нивото на заплатата“.

При подготовката на проектното предложение следва да се аргументира размерът на определените разходи, съобразно посочените часови ставки и изискванията за образование, професионален опит и квалификация за заемането на длъжността за изпълнението на дейност 2, при планирани поне 8 учебни часа за всяка УТФ. Разходите по бюджетен ред 2 се възстановяват въз основа на **Стандартната таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики - 2“** и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване) и одобреното проектно предложение. При верифициране на разходите УО проверява:

- дали действително приложените часови ставки за един учебен час са в съответствие със Стандартната таблица или са изчислени в съответствие с чл. 68а, параграф 2-4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. (чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС 189/2016 г.);

- колко са реално отработените часове за всяко физическо лице и дали са проведени поне 8 учебни часа за всяка УТФ;

- дали поисканият за възстановяване общ разход за проведените учебни часове за създаване и функциониране на УТФ, който се получава като сума от приложените часови ставки, умножени по броя на действително проведените учебни часове, не надвишава общия разход за възнаграждения за УТФ, записан в одобрения бюджет на съответното училище.

За всеки действително отработен **учебен час** бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО почасово възнаграждение, определено съгласно Стандартната таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики - 2“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване) или чл. 68а, параграф 2-4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. (съответно чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС 189/2016 г.).

II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

3. Разходи за закупуване на материали и консумативи, необходими за създаване и функциониране на УТФ.

III. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

4. Разходи за закупуване на оборудване и обзавеждане за нуждите на учебно-тренировъчните фирми.

IV. РАЗХОДИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

5. Разходи за закупуване на специализиран софтуер за създаване и функциониране на учебно-тренировъчните фирми. Планираните разходи в бюджетни раздели II, III и IV следва да са

пряко свързани със създаването, функционирането и провеждането на занятия в УТФ по дейност 2 и постигане на поставените цели на процедурата.

Материалните и нематериалните активи следва да са налични за ползване от учениците, включени в занятия по създаване и функциониране на УТФ, като целта е учениците да придобият знания и умения от употребата им, с оглед на по-лесно приспособяване и осъществяване на практическото обучение и подготовка при прехода от виртуална към реална работна среда. Освен закупуване, кандидатът следва да планира инсталиране на оборудването и специализирания софтуер, обучение за работа с него и др. (ако е необходимо).

При изпълнението на дейността следва да бъде осигурена демаркация с Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Модернизирание на системата на професионалното образование“ или по други програми и проекти със сходни дейности, с цел спазване на правилата за избягване на двойно финансиране.

ВАЖНО!

За всички планирани разходи в бюджетен ред 3. Разходи за закупуване на материали и консумативи, необходими за създаване и функциониране на УТФ, бюджетен ред 4. Разходи за закупуване на оборудване и обзавеждане за нуждите на учебно-тренировъчните фирми, бюджетен ред 5. Разходи за закупуване на специализиран софтуер за нуждите на учебно-тренировъчните фирми, кандидатът задължително следва да приложи **оферти за доставки и/или проучвания в интернет за стоки с предложени цени от доставчика на стоката от минимум два източника за доказване на планиран разход**, които да удостоверяват съответствието на планираните разходи с пазарните цени за съответния вид доставка. От представените оферти и/или проучвания в интернет следва да е видно наименованието на съответния актив, цена на актива и вид на валутата. При извършени проучвания в интернет за активи следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана за удостоверяване съответствието на заложените единични цени с пазарните такива. От предоставената снимка на екран следва да са видни дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт. На етап кандидатстване кандидатът ще може да планира прогнозен бюджет за разходите по т. 3-5, които ще се възлагат от училищата на етап изпълнение на проекта. На етап изпълнение, училищата ще трябва да прилагат обосновка за разходване на средствата на база на горните изисквания.

III. ЕДИННА СТАВКА

6. Непреки разходи

Непреките разходи са разходите за организация и управление (вкл. разходите за информация и комуникация). В рамките на непреките разходи КБ следва да предвиди и разходи за провеждане на независимо проучване от външен изпълнител за измерване на индикатор *„Степен на удовлетвореност на учениците преминали ученическа практика от придобитите знания и умения, и на учителите, привлечените представители от бизнеса и науката, и работодателите от придобитите знания и уменията на учениците, преминали ученическа практика“*. Непреките разходи се предоставят под формата на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към преките допустими разходи, съгласно чл. 67,

параграф 1, буква „г“ от Регламент № 1303/2013 г. Определеният процент на размера на единната ставка за непреките разходи по настоящата процедура е в съответствие с утвърдената от Ръководителя на УО на ОПНОИР Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОП НОИР (**Приложение XIV към Условието за кандидатстване**).

Съгласно утвърдената Методика за проекти с допустим размер на безвъзмездната финансова помощ над 7 млн. лв. с конкретен бенефициент МОН, **в техническото и финансово изпълнение на които участват регионалните управления на образованието и професионалните училища** (в съответствие с параграф 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ), **когато участващите образователни институции разходват по-голямата част от предвидения бюджет за преките дейности и бюджетът за преките дейности, разходван от конкретния бенефициент, не надхвърля 7 млн. лв.**, разходите за организация и управление, включително за информация и комуникация, са допустими в размер на **15 % от преките допустими разходи по проекта**.

В останалите случаи се прилага Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОП НОИР (**Приложение XIV към Условието за кандидатстване**).

При изготвянето на бюджета на проекта, конкретният бенефициент не следва да посочва стойността на непреките разходи. Оценителната комисия служебно ще въведе допустимия размер за непреки разходи, в зависимост от стойностите на одобрените преки допустими разходи по проекта, които са предвидени да се разходват от конкретния бенефициент и от образователните институции по проекта.

С оглед спецификата на определените в настоящите Условия за кандидатстване допустими дейности, както и постигане на по-голяма ефективност при изпълнението на процедурата, в техническото и финансовото изпълнение на проекта, включително в организацията и управлението на проекта следва да бъдат включени екипи от Регионалните управления на образованието и училищата, осъществяващи професионална подготовка, които да изпълняват координиращи функции на регионално/местно ниво по отношение на подготовката, организирането и провеждането на ученическите практики (вкл. УТФ) и избора на изпълнители.

Разходите, свързани с участието в техническото и/или финансовото изпълнение на дейности от училищата, осъществяващи професионална подготовка, които не прилагат системата на делегиран бюджет, се извършват от съответния първостепенен разпоредител с бюджет или от съответния второстепенен разпоредител с бюджет - в общини с районно деление, когато кметът на район е второстепенен разпоредител с бюджет, съгласно решението на кмета на общината/общинския съвет

Важно!!!

В бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с дейността от проектното предложение. Всички разходи, обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейността във Формуляра за кандидатстване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Дейността следва да набелязва цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейността по проекта и етапите за нейното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейността, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на дейността.

При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати. Бюджетът се представя в лева и с включен ДДС, когато се отнася до невъзстановим данък добавена стойност съгласно националното законодателство. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая. При изготвянето на бюджета кандидатът следва да се съобрази с наложилите се в страната пазарни цени и размерите на разходите за единица продукт по процедурата, посочени по-горе, както и посочените по-горе ограничения по видове разходи.

Бюджетът на проекта следва да бъде разходван като се спазват правилата на Закона за обществените поръчки и актовете по неговото прилагане, както и ЗУСЕСИФ, свързаната с него подзаконова нормативна уредба и настоящите Условия за кандидатстване. Кандидатът следва да съобрази, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител/и се определя въз основа на стойността и предмета на услугата или доставката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на услугата или доставката с цел заобикаляне прилагането на нормативните актове. Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в т. 5 „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване.

При изпълнение на проекта по настоящата процедура конкретният бенефициент следва да спазва изискванията на Ръководство за изпълнение на проекти по приоритетни оси 2, 3 и 5 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. и приложенията към него - <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>.

14.3. Недопустими разходи:

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Структурните фондове на ЕС (Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) №1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) №1303/2013, (ЕС) №1304/2013, (ЕС) №1309/2013, (ЕС) №1316/2013, (ЕС) №223/2014 и (ЕС) №283/2014 и на Решение №541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) №

966/2012), Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/207 на Комисията за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета, Постановление № 189 на МС от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020 г., Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него (съгласно чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.06.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС;
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, чието изпълнение е приключило преди подписване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции както във Формуляра за кандидатстване, така и в бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи.

15. Допустими целеви групи (крайни бенефициенти):

- ученици от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване степен на професионална квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), с изключение на институциите по чл. 18, т. 3-7 от ЗПОО в системата на професионалното образование,
- учители по професионална подготовка в системата на средното професионално образование и обучение;
- наставници от организациите - работодатели;
- представители на бизнеса и науката.

Учениците от училищата, осъществяващи професионална подготовка, включени в допълнително практическо обучение в реална работна среда, следва да се обучават по професии съгласно Списъка на защитените от държавата специалности от професии или Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, както и професии, свързани с тематичните области на ИСИС и/или са в съответствие с Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2.

В дейностите, свързани с провеждане на допълнителната практика в реална работна среда, могат да бъдат включени ученици, навършили 16 г. към момента на действителното им включване в практиката в реална работна среда по проекта.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

По процедурата се предвижда финансиране за осъществяване единствено на дейности с нестопански характер.

По смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и съгласно съдебната практика на Европейския съд (Решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела Pavlov и др., C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точка 74. Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точка 107.) и Съобщение на Европейската комисия от 2016 г. - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност. Във връзка с това Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира поначало от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Конкретен бенефициент е Министерство на образованието и науката (МОН), което действа в качеството си на държавен орган за провеждане на държавната политика в областта на образованието и науката съгласно чл. 3 от Устройствения правилник на МОН, приет с ПМС № 11/03.02.2010 г. (посл. изм. ДВ. бр.20 от 9.03.2021 г.) В правомощията на специализираната администрация към министъра съгласно чл. 42а от Устройствения правилник на МОН е да отговаря за разработването и изпълнението на държавната политика в областта на професионално образование и обучение (т. 1), както и да осъществява взаимодействие с работодателските организации за подобряване качеството на професионалното образование и обучение (т. 19).

Съгласно параграф 6 от допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ Регионалните управления по образованието, държавните и общински училища и обслужващите звена могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерство на образованието и науката, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 г.

Съгласно чл. 5, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), професионалното обучение осигурява придобиването на квалификация по професия или по част от професия, както и усъвършенстването ѝ. При условия, определени в ЗПОО и ЗПУО, професионалното образование осигурява и завършването на класове и етапи от средната степен на образование. В системата на училищното професионалното образование и обучение, същото се осъществява в средната степен - в първи и във втори гимназиален етап, чрез общообразователната и професионалната подготовка, като може да се допълва и чрез разширената подготовка. Съгласно ЗПОО като част от обхвата на професионалната подготовка са компетентностите, необходими за придобиване на професионална квалификация, които допринасят за осигуряване постигането на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия в двата гимназиални етапа на средната степен на образование. В рамките на професионалната подготовка на учениците по настоящата операция се осигуряват допълнителни ученически практики, които да подпомогнат практическото обучение по съответната професия.

Допълнителните ученически практики в реална работна среда осигуряват допълнителни знания, умения и опит за учениците и мотивация за придобиване на професионална квалификация в ученическа възраст, което ще доведе до успешна реализация на пазара труда, както и са катализатор за училищата, осъществяващи професионална подготовка, да въведат/предлагат дуална система на обучение по повече специалности.

В този смисъл провеждането на практическо обучение на ученици в реална работна среда, включително на допълнителна практическа подготовка извън предвидената по учебен план, е част от общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система под контрола на държавата, упражняван чрез министъра на образованието и науката.

В рамките на допълнителна подготовка извън предвидената по учебен план в професионалните гимназии и в паралелките за професионална подготовка на учениците от първи и втори гимназиален етап, се предвижда по операцията да се подпомага създаването на учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми, вкл. учебни компании и др. Учебно-тренировъчните

фирми (УТФ) разполагат с потенциал за съществено модернизиране и за въвеждане на нови подходи в предоставянето на ПОО, за придобиването на специфични ключови умения сред учениците, както и за повишаване на неговата ефикасност и достъпност в сравнение със скъпото материално оборудване. Това са виртуални, фиктивни копия на реални фирми, работещи като истинско предприятие, което не генерира реални приходи и не формира реална печалба. В УТФ се изпълняват реални дейности и бизнес процедури, като всички документи се попълват в реда и последователността съгласно изискванията на реалната практика, но без участието на реални пари и стоки. Всички дейности се реализират виртуално, съответно УТФ не осъществяват икономическа дейност.

С цел да се подобрят резултатите на практическото обучение на учениците при създаването и функционирането на УТФ, ще се привлекат представители с опит от бизнеса и науката. С това ще се подобри капацитетът на училищата, осъществяващи професионална подготовка при предоставяне на практически знания и умения. Учениците ще получават знания от науката и практиката, така че да са максимално адаптивни при завършване на професионалното си образование и при прехода на пазара на труда. Предвидените разходи за възнаграждения на привлечените представители на бизнеса и науката са за практическото обучение при създаването и функционирането на УТФ и са в рамките на предвидените часове по допълнителна практика на съответната професия, съответно не би следвало да се счита за икономическа дейност.

Национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите в България може да участват в изпълнението на допустимите дейности в качеството на асоциирани партньори, които по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Постановление № 162 на Министерския съвет от 05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г., са заинтересовани от реализирането на проекта и участват в изпълнението на дейностите, но не разходват средства от безвъзмездната финансова помощ.

Организациите, в които се провеждат ученическите практики, също ще осъществяват изцяло обучителна функция, насочена към осигуряване на допълнителна практическа подготовка в реална работна среда, която не е свързана с икономическа дейност, дори организацията да може да се определи като „предприятие” по основната си дейност. Обучаващите организации не получават финансиране и няма да извършват разходи по настоящата процедура и въпреки че те обичайно извършват стопански дейности, тези дейности не се подпомагат с финансирането по процедурата. Това се обуславя от факта, че ролята на обучаващите организации в изпълнението на процедурата е единствено осигуряване на условия за провеждане на практическо обучение на ученици в реална работна среда и определяне на техни служители за наставници. Съгласно националното законодателство, наставникът ръководи провеждането на практическото обучение на ученици в реална работна среда и в тази връзка той представлява част от образователния процес. От своя страна наставниците сключват договори с училищата, осъществяващи професионална подготовка и получават възнаграждение от училището за подпомагане на учениците в придобиването на специфични професионални умения, необходими за съответната позиция.

При осъществяване на практическите обучения на учениците по настоящата операция не се допускат разходи за самостоятелно производство на продукция и нейната реализация на

пазара вследствие престация на труд от ученици. По операцията не е допустимо да бъде реализирана продукцията на пазара, в случай че в резултат на изпълнението на дейностите се произведе такава, т.е. няма да бъде предоставено икономическо предимство на организациите, в които се извършат практическите обучения на учениците. Училищата, които имат договорни отношения с работодателите, са длъжни да заложат това условие като задължение към обучаващата организация. В процеса на изпълнение на проекта Управляващият орган ще следи за включването на посоченото по-горе изискване в договорите между училищата и работодателите, както и ще следи за изпълнението на условието с цел недопускане на предимство на работодателите, предоставящи практическо обучение в реална работна среда. Практиките в реална работна среда се ръководят от наставници, служители на организациите, и в тази връзка те представляват част от образователния процес.

В рамките на дейността за създаване и функциониране на УТФ, привлечените представители на водещи организации от бизнеса, образованието и научните изследвания ще участват при практическата подготовка на учениците в училищата, осъществяващи професионална подготовка, което е част от образователния процес и в полза на подобряване на качеството на преподаване и актуалността на знанията, които следва да придобият учениците. С това се очаква да се подобрят възможностите на учениците за реализация на пазара на труда след завършване на образованието в системата на ПОО. В случай, че не е възможно да се осигури представител на бизнеса и науката в създаването и функционирането на УТФ, следва да се включи учител от съответното училище, който да провежда допълнителните практики в УТФ.

Организациите от бизнеса, образованието и научните изследвания, които ще определят свои представители, не би следвало да се считат, дори и за косвени получатели на помощта, тъй като от една страна договорите се сключват между съответното училище и представителите на бизнеса и науката като физически лица и, от друга страна ползите от практическото обучение в системата на ПОО са за учениците от училищата, осъществяващи професионална подготовка.

Крайните получатели по операцията са:

- ученици, от втори гимназиален етап и/или навършили 16 години, преминали допълнително практическо обучение в реална работна среда по предварително изготвена съвместно от представители на училището и предприятието програма и
- ученици от първи и втори гимназиален етап, включени в дейностите за създаване и функциониране на учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми.

Учениците не са стопански субекти, съответно дейностите, които ще осъществяват, са изцяло насочени към обучение.

МОН, експертите от регионалните управления на образованието, учителите, наставниците, представителите на бизнеса и науката, реализират дейности в рамките на системата на средното професионално образование и обучение, не са стопански субекти, съответно дейностите, които ще осъществяват са изцяло насочени към училищно образование, включително провеждане и информиране за ученически практики.

За всички дейности по операцията, за които е приложимо, изборът на изпълнители ще бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие със Закона за обществените поръчки.

Предвид крайната цел на операцията, а именно повишаване на ефективността от партньорствата между училищата, осъществяващи професионална подготовка и работодателите за подобряване на практическите умения на учениците в съответствие със специфичните нужди на пазара на труда, дейностите не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер, които биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ“.

Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по операцията няма реално или потенциално скрито въздействие върху конкуренцията в рамките на общия пазар и търговията между страните-членки.

Предвид гореизложеното, настоящата операция не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи.

17. Хоризонтални политики:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно раздел 11 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. и чл. 7, чл. 8 и т. 5 от Приложение I от Регламент № 1303/2013 г.:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение в т. 11 (Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните политики.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на проекта, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, е **30 месеца, но не по-късно от 31.12.2023 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектното предложение:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕСИФ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕСИФ.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН 2020, който включва всички приложими критерии. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии („ДА“ или „Неприложимо“) съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в **Методология за оценка на проектно предложение при процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Ученически практики - 2“ (Приложение XI към Условието за кандидатстване).**

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите, Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В уведомлението, което се изпраща на конкретния бенефициент, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Предвид това, промени в профила на кандидата в ИСУН 2020 не са допустими. В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН 2020. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН 2020, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на конкретния бенефициент и проектните дейности, така и оценка по същество.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

По време на оценката, предложените индикативни цени за активи ще подлежат на проверка от страна на Управляващия орган по отношение на реалистичност спрямо документите, представени съгласно посоченото в т. 24, подточка 7 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, дублиране на заложи дейности и/или разходи и др., надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, или промяна на размерите на единичните разходи, определени в настоящите Условия за кандидатстване, съответните разходи от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на конкретния бенефициент ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

22. Критерии и методика за оценка на проектното предложение:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (КН на ОПНОИР), описани в **Приложение XI към Условията за кандидатстване**.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата. В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектното предложение:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg.

Съгласно извършена промяна на софтуера за подписване Combo Lite – за потребители на електронен подпис B-Trust е необходимо задължително да се използва посоченият от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS7 и да се проверят в Настройките на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline_V и Хеш алгоритъм SHA1.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН 2020 се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН 2020 след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (**Приложение IX към Условието за кандидатстване**).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условието за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в т. 13 „Прикачени електронно подписани документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН 2020.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Промени на посочения профил, вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил, са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 10 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ОПНОИР на хартиен носител, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН 2020 се поддържа от дирекция „Системи за управление на средствата от Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по

отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящата процедура чрез директно предоставяне е необходимо да приложи в т. 13 „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени, подписани на хартиен носител и сканирани документи:

1. **Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент** и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо); *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

2. **Декларация на представляващия кандидата** – попълнена по образец (**Приложение I** към Условието за кандидатстване);

3. **Декларация от кандидата относно задължението да представя оригинали на УО** - попълнена по образец (**Приложение II** към Условието за кандидатстване);

4. **Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ** - попълнена по образец (**Приложение III** към Условието за кандидатстване);

5. **Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност** - попълнена по образец (**Приложение IV** към Условието за кандидатстване);

Всички декларации се попълват и подписват от официалния представител на кандидата или от лице, оправомощено да го представлява.

В случай, че проектното предложение се подава с валиден КЕП на официалния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. Е-декларации за всяка от посочените декларации.

В случай, че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено лице, се избира един от следните варианти:

Вариант 1: Оправомощеното лице потвърждава декларираната информация във Формуляра за кандидатстване в секция 12 Е-декларации за всяка от посочените декларации.

Вариант 2: Официалният представител на кандидата попълва и подписва всички декларации на хартиен носител и същите се сканират и прикачват в секция 13. Прикачени електронно подписани документи на Формуляра за кандидатстване.

6. **Автобиографии по образец (Приложение V** към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на екипа за организация и управление на проекта на централно ниво, придружени от документ/и, доказващи извършения подбор на членовете на

екипа. *Задължително се прилагат за основния екип за организация и управление на проекта на централно ниво, който включва ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водещ координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт информация и комуникация.*

7. Декларация на асоциирания партньор, попълнена по образец (Приложение VI към Условието за кандидатстване) *Документът следва да бъде подаден от всеки от включените в проектното предложение асоциирани партньори – Национално представителни организации на работниците и служителите или на работодателите в България, подписан/и от официалния представител на асоциирания партньор.*

8. Механизъм за избор на училища, осъществяващи професионална подготовка, който включва обективни изисквания за избор на училищата, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията. - *Документът следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата.*

9. Списък с професионални училища, заявили интерес за участие в изпълнението на дейностите по операцията.

10. Оферти за доставки и/или проучвания в интернет за стоки, за които не се прилагат опростени варианти на разходи – с предложени цени от доставчика на стоката от минимум два източника за доказване на планиран разход. *Прилагат се за разходи, за които в т. 14 от Условието за кандидатстване не е определена единна ставка или разход за единица продукт. От представените оферти и/или извлечения от каталози на производител/доставчик и/или проучвания в интернет за активи следва да е видно наименованието на съответния актив, цена на актива и вид на валутата.*

Посочените по-горе декларации следва да бъдат с дата след обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН 2020 е: **не по-късно от 17,30 часа на 12.07.2021 г.**

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, **за час на подаване на проектното предложение се счита времето** на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и **системата е генерирала регистрационен номер**, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН 2020, секция „Разяснения по процедурата“ или на електронната поща на УО: infosf@mon.bg, като ясно се посочва наименованието на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Разясненията от страна Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за кандидата. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН2020: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), съответно се изпращат до конкретния бенефициент по процедурата, в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

26. Адрес за подаване на проектното предложение:

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено **само** по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) - <https://eumis2020.government.bg>.

Ако проектното предложение бъде представено на хартия, то няма да бъде допуснато до оценка.

27. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпили проектни предложения, в случай че е определен краен срок за подаване или когато всички подадени проектни предложения са оттеглени;

- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на представляващия кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);
2. Декларация за нередности – по образец (Приложение XVII);
3. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 – по образец (Приложение XVIII);
4. Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020- по образец (ако е приложимо) (Приложение XIX).
5. Финансова идентификационна форма (Приложение XX)
6. Споразумение за асоциирано партньорство – по образец (Приложение XXI).

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (**Приложение XV към Условието за изпълнение**) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2, 3 и 5 по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (**Приложение XVI към Условието за изпълнение**), които са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ). В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в ръководството за изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОПНОИР - <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>.

28. Приложения към Условието за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН 2020:

- Образец на декларация на представляващия кандидата (Приложение I);
- Образец на декларация от кандидата относно задължението да представя оригинали на УО (Приложение II);
- Образец на декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ (Приложение III);
- Образец на декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност (Приложение IV);
- Образец на автобиография (Приложение V).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Образец на Декларация на асоцииран партньор (Приложение VI).

Приложения за информация:

- Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VII);

- Указания на УО на ОПНОИР за конкретния бенефициент Министерство на образованието и науката относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (Приложение VIII);

- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение IX);

- Указание на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМР) на ЕС, за програмен период 2014 - 2020 г. (Приложение X);

- Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Ученически практики - 2” (Приложение XI);

- Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура “Ученически практики-2” и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII);

- Стандартна таблица за допустимия размер на почасово възнаграждение на лицата, наети във връзка с изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОПНОИР (Приложение XIII).

- Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОПНОИР чрез прилагане на Националната методология, приета с Решение на МС № 253 от 3 май 2017 г. (Приложение XIV).

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Приложение XV);

- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2, 3 и 5 от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Приложение XVI);

- Образец на декларация за нередност (Приложение XVII);

- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение XVIII);

- Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 (Приложение XIX);

- Образец на Финансова идентификационна форма (Приложение XX);

- Споразумение за асоциирано партньорство (Приложение XXI).